

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN ĐỨC TOÀN

PHÁT TRIỂN NÔNG NGHIỆP BỀN VỮNG
TRÊN ĐỊA BÀN HUYỆN YÊN LẠC - TỈNH VĨNH PHÚC

Chuyên ngành: Quản lý kinh tế

Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: PGS.TS. Bùi Nhật Quang

THÁI NGUYÊN - 2014

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan số liệu và kết quả nghiên cứu trong đề tài là trung thực và chưa từng được sử dụng, công bố trong bất kì nghiên cứu nào.

Tôi xin cam đoan rằng mọi sự giúp đỡ cho việc thực hiện khóa luận này đã được cảm ơn và thông tin trích dẫn trong đề tài đều được ghi rõ nguồn gốc.

Vĩnh Phúc, ngày tháng năm 2014

Tác giả luận văn

Nguyễn Đức Toàn

LỜI CẢM ƠN

Trong quá trình thực hiện đề tài, tôi đã nhận được sự giúp đỡ và được tạo điều kiện thuận lợi từ nhiều cá nhân và tập thể.

Trước hết tôi xin nói lời cảm ơn chân thành nhất tới người hướng dẫn khoa học - **PGS.TS. Bùi Nhật Quang** đã giúp đỡ tận tình và trực tiếp hướng dẫn trong suốt thời gian tôi thực hiện nghiên cứu đề tài.

Tác giả xin chân thành cảm ơn các ý kiến đóng góp và hướng dẫn của các Thầy, Cô giáo trong khoa Sau Đại học - trường Đại học kinh tế và Quản trị kinh doanh - Đại học Thái Nguyên trong suốt thời gian học tập.

Tôi xin chân thành cảm ơn lãnh đạo, bạn bè đồng nghiệp nơi tôi công tác đã giúp tôi trong suốt quá trình thực hiện Luận văn.

Tôi xin chân thành cảm ơn./.

Vĩnh Phúc, ngày tháng năm 2014

Tác giả luận văn

Nguyễn Đức Toàn

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
DANH MỤC BIỂU ĐỒ	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu.....	2
3. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu.....	2
4. Đóng góp và ý nghĩa của đề tài.....	3
5. Bố cục của đề tài	3
Chương 1. CƠ SỞ LÝ LUẬN VÀ THỰC TIỄN VỀ PHÁT TRIỂN NÔNG NGHIỆP BỀN VỮNG	4
1.1. Khái quát chung về phát triển bền vững và phát triển nông nghiệp bền vững	4
1.1.1. Cơ sở lý luận về phát triển bền vững	4
1.1.2. Cơ sở lý luận về phát triển nông nghiệp bền vững	9
1.1.3. Sự cần thiết phải phát triển nông nghiệp bền vững	14
1.1.4. Các nhân tố ảnh hưởng đến phát triển nông nghiệp bền vững	19
1.2. Nội dung của phát triển nông nghiệp bền vững	26
1.2.1. Phát triển nông nghiệp bền vững về kinh tế	26
1.2.2. Phát triển nông nghiệp bền vững về xã hội	26
1.2.3. Phát triển nông nghiệp bền vững về môi trường.....	27
1.3. Kinh nghiệm trong phát triển nông nghiệp bền vững.....	27
1.3.1. Kinh nghiệm trong phát triển nông nghiệp bền vững các nước trên thế giới.....	27
1.3.2. Kinh nghiệm tỉnh Long An trong phát triển nông nghiệp bền vững	29

1.3.3. Bài học kinh nghiệm trong phát triển nông nghiệp bền vững đối với huyện Yên Lạc - tỉnh Vĩnh Phúc	33
Chương 2. PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	36
2.1. Câu hỏi nghiên cứu	36
2.2. Lựa chọn địa bàn nghiên cứu	36
2.3. Phương pháp nghiên cứu cụ thể	36
2.3.1. Phương pháp thu thập số liệu	36
2.3.2. Phương pháp xử lý số liệu	37
2.3.3. Phương pháp phân tích	37
2.3.4. Phương pháp phân tích SWOT	38
2.4. Hệ thống chỉ tiêu nghiên cứu	38
2.4.1. Các chỉ tiêu về kinh tế	38
2.4.2. Các chỉ tiêu về xã hội và môi trường	39
Chương 3. THỰC TRẠNG PHÁT TRIỂN NÔNG NGHIỆP BỀN VỮNG HUYỆN YÊN LẠC - TỈNH VĨNH PHÚC GIAI ĐOẠN 2009 - 2013	40
3.1. Điều kiện tự nhiên, xã hội huyện Yên Lạc - tỉnh Vĩnh Phúc	40
3.1.1. Đặc điểm tự nhiên	40
3.1.2. Dân số và lao động	42
3.2. Thực trạng phát triển kinh tế và phát triển nông nghiệp bền vững huyện Yên Lạc - tỉnh Vĩnh Phúc	44
3.2.1. Quá trình thành lập và phát triển huyện Yên Lạc - tỉnh Vĩnh Phúc	44
3.2.2. Tổng quan về phát triển kinh tế xã hội huyện Yên Lạc - tỉnh Vĩnh Phúc	47
3.2.3. Đánh giá tình hình phát triển nông nghiệp bền vững huyện Yên Lạc - tỉnh Vĩnh Phúc giai đoạn 2009 - 2013	53
3.2.4. Phát triển nông nghiệp bền vững với phát triển xã hội, môi trường.	60
3.3. Đánh giá lợi thế và thách thức đối với phát triển nông nghiệp bền vững trên địa bàn huyện Yên Lạc - tỉnh Vĩnh Phúc	66
3.3.1. Lợi thế trong phát triển nông nghiệp bền vững	66

3.3.2. Khó khăn và thách thức trong phát triển nông nghiệp bền vững.....	67
3.3.3. Các yếu tố ảnh hưởng đến phát triển nông nghiệp bền vững huyện Yên Lạc	70
Chương 4. GIẢI PHÁP PHÁT TRIỂN NÔNG NGHIỆP BỀN VỮNG HUYỆN YÊN LẠC - TỈNH VĨNH PHÚC ĐẾN NĂM 2020.....	71
4.1. Quan điểm và mục tiêu phát triển	71
4.1.1. Quan điểm phát triển nông nghiệp bền vững huyện Yên Lạc - tỉnh Vĩnh Phúc.....	71
4.1.2. Phương hướng và mục tiêu phát triển đến năm 2020	72
4.2. Giải pháp chủ yếu phát triển nông nghiệp bền vững huyện Yên Lạc - tỉnh Vĩnh Phúc.....	73
4.2.1. Giải pháp quy hoạch phát triển nông nghiệp theo hướng bền vững.	73
4.2.2. Phát triển bền vững gắn với chuyển đổi cơ cấu ngành nông nghiệp	75
4.2.3. Phát triển nông nghiệp bền vững dựa trên khai thác hiệu quả của các nguồn lực	76
4.2.4. Phát triển nông nghiệp bền vững dựa trên chính sách phát triển nông nghiệp	78
4.2.5. Phát triển nông nghiệp bền vững gắn với tạo việc làm và tăng thu nhập..	78
4.2.6. Phát triển bền vững nông nghiệp gắn với phát triển khoa học công nghệ	79
4.2.7. Phát triển nông nghiệp bền vững gắn với bảo vệ môi trường.....	80
KẾT LUẬN.....	81
TÀI LIỆU THAM KHẢO	83
PHỤ LỤC	85

DANH MỤC NHỮNG TỪ VIẾT TẮT

BĐKH	: Biến đổi khí hậu
BVTV	: Bảo vệ thực vật
GTSX	: Giá trị sản xuất
KT - XH	: Kinh tế - xã hội
SXNN	: Sản xuất nông nghiệp
TCVN	: Tiêu chuẩn Việt Nam
TDTT	: Thể dục thể thao
UBND	: Ủy ban nhân dân

DANH MỤC BẢNG

Bảng 3.1. Thống kê dân số huyện Yên Lạc, giai đoạn 2009 - 2013.....	43
Bảng 3.2. Thống kê GTSX huyện Yên Lạc giai đoạn 2009 - 2013.....	47
Bảng 3.3. Thống kê các ngành sản xuất trong phát triển kinh tế huyện Yên Lạc giai đoạn 2009 - 2013	51
Bảng 3.4. Thống kê giá trị sản xuất và năng suất lao động trong nông nghiệp giai đoạn 2009 - 2013	59
Bảng 3.5. Thống kê chỉ tiêu phát triển xã hội giai đoạn 2009 - 2013.....	61

DANH MỤC BIỂU ĐỒ

Biểu đồ 3.1. Cơ cấu ngành kinh tế huyện Yên Lạc - tỉnh Vĩnh Phúc	48
Biểu đồ 3.2. Thống kê tốc độ tăng trưởng các lĩnh vực kinh tế giai đoạn 2009 - 2013	54

MỞ ĐẦU

1. Tính cấp thiết của đề tài

Đảm bảo phát triển bền vững nông nghiệp, nông thôn và nông dân là một trong những nhiệm vụ hàng đầu đặt ra trong quá trình đổi mới và công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Nghị quyết Đại hội XI của Đảng đã đặt ra nhiệm vụ phấn đấu đạt mục tiêu đến năm 2020 nước ta cơ bản trở thành nước công nghiệp theo hướng hiện đại. Để đạt được mục tiêu như vậy, chăm lo phát triển lĩnh vực nông nghiệp là một trong những ưu tiên chính sách và thực tế cho thấy không một quốc gia nào có thể phát triển, hiện đại hóa được mà không đảm bảo phát triển ổn định nông nghiệp, nông thôn, nông dân.

Trong giai đoạn hiện nay, vấn đề nông nghiệp - nông thôn - nông dân trong công cuộc xây dựng nông thôn mới đã được Đảng và Nhà nước quan tâm với nhiều chương trình, dự án hỗ trợ nhằm biến đổi không chỉ về số lượng mà còn về chất lượng trong quá trình phát triển nền nông nghiệp nước nhà. Chương trình xây dựng nông thôn mới đã được Chính phủ phê duyệt trở thành chương trình mục tiêu quốc gia, đến nay chương trình xây dựng nông thôn mới đã bước đầu có hiệu quả và đạt được một số kết quả quan trọng về kinh tế - xã hội và kinh nghiệm tổ chức chỉ đạo cũng như sự phối hợp giữa các ngành, các cấp.

Phát triển nông nghiệp là ngành sản xuất khởi đầu của quá trình sản xuất vật chất của xã hội loài người. Tuy nhiên, ngành nông nghiệp có đặc điểm phụ thuộc rất nhiều vào điều kiện tự nhiên nên với nền sản xuất nông nghiệp còn lạc hậu, tính chất bấp bênh của sản xuất nông nghiệp thể hiện rất rõ, năm mưa thuận gió hoà, thời tiết thuận lợi, dịch bệnh ít thì được mùa cả trồng trọt và chăn nuôi; ngược lại có năm thiên tai dịch bệnh, mất mùa. Đến nay vấn đề phát triển nông nghiệp bền vững được đề cập tới như một trong những vấn đề vừa rất cơ bản vừa bức thiết có ảnh hưởng trực tiếp tới tình hình kinh tế xã hội của đất nước.